

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICIZEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Bolgari že zopet zavlačujejo in izmišljujejo.

(Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.)

Belgrad, 23. julija.

Mir nikakor še ni tako blizu, kakor se izven Balkana splošno misli. Tukajšnji politični in tudi merodajni krogi se ne podajajo nobenim nadam, da bi se mir sklenil hitro in gladko, posebno ker Bolgari še vedno niso opustili svoje stare taktike in pokazujo tudi sedaj tendenco izigravanja in varanja. Tako so oni vedno delali, ali ker jih danes vsakdo dobro pozna, jim nihče ničesar ne zaupa in zato se Bolgari zelo motijo, ako mislijo, da bodo koga izigravali in z diplomacijo pridobili zopet ono, kar je njihova armada izgubila v krvavih bitkah ob Bregalnici.

Včerajšnja »Samouprava«, glasilo vlade gosp. Pašića se peča v članku pod naslovom »Prve težave« z bolgarsko taktiko in pravi, da ne-prijavljeni prihod bolgarskih delegatov v Niš izziva potrebo sporazuma in sestanka ministrskih predsednikov zveznih držav, to pa zahteva več časa. Iz onega, kar se je moglo zvedeti od bolgarskih delegatov, ki so prišli v Niš in iz vestja, da so Bolgari poslali delegate tudi v Rumunijo, se vidi, da se želi Bolgarska pogajati ločeno z zaveznički (Srbijo in Grško) in Rumunijo. Ta njihova želja se pa ne bo izpolnila, ker je Rumunija že podala obvezne izjave, da je popolnoma solidarna s Srbijo in Grško in sicer v tem, da je glavni cilj vojne, da se vzdrži na Balkanu ravnotežje in Rumunija stoji ravnotako kot Srbija in Grška na stališču, da se o celokupnem sporu z Bolgarsko razpravlja ob enem in sicer skupno z Rumunijo. Skupna pogajanja jamčijo gotovost in hitrejšo razpravljanje in omogočajo čem hitrejšo zaključitev miru, ki je za vse prizadete najvažnejša stvar.

Bolgarska pač poskuša izigravati ostale balkanske države eno proti drugi, ali ko bo videla, da od tega ne bo nič, bo morala priznati, da so nazoru Srbije, Grške in Rumunije prikladnejši s stališča procedure in splošnega interesa miru, ki je Bolgarski v prvi vrsti in najbolj potreben, kar je sama priznala s tem, da je že poslala delegate za sklepanje miru.

Zadnja dva dni je začela bolgarska brzojavna agencija razpošiljati razne vesti o dozdavnim srbskih nasiljih, ki se nikdar in nikjer niso izvršila. Razširjanje teh lažljivih vesti je navaden in prozoren poskus oslabeti srbska in grška poročila o zverinstvih, ki so jih izvrševali Bolgari in o katerih so se prepričali konzuli

evropskih velikih sil in tuji zdravniki, ki so se v Knjaževcu glasno zgražali, ko so videli sledove nasilij in zverinstev, ki jih je izvršila bolgarska divizija potem ko je junaško premagala mestno srbsko posadko, sestoječo iz osemnajstih starcev, oboroženih s starimi puškami-berdonkami! Bolgari se niso sramovali nalepiti na porušene hiše in oropane prodajalne v Knjaževcu napisov: »Spomin na prihod bolgarskih junakov«. (Lepi »junaki«, ki jih kakih 25.000 premaga 18 starcev, potem pa oropa in požge mesto! Op. ur.)

Iz Skoplja javljajo, da je popolnoma izmišljena vest bolgarske brzojavne agencije, češ, da so Srbi pri Bosilgradu masakrirali bolgarske oficirje in dekleta. Pri Bosilgradu je bil samo en bolgarski bataljon in dva eskadrona konjeništa, torej skupno komaj kakih deset oficirjev, od katerih so četvorico Srbi zajeli in je vsa četvorica živa in zdrava, kar se lahko vedno konstatira. A boj ni bil velik, tako, da vsi ostali niso mogli pasti in so gotovo zdravi odnesli pete. Žen in deklet se Srbi nikdar niso dotaknili, ker nočejo pokvariti dobrega slovesa, ki ga njihova armada vživa v celi Evropi ne samo radi svoje hrabrosti, temveč tudi radi vzorne discipline, ki vlada v njenih vrstah in radi humanega kavalirskega postopanja s sovražnikom.

Kake simpatije si je srbska armada pridobila v novoosvojenih krajih, se vidi iz tega, da jo turško prebivalstvo, ki mu je bolgarska armada prizadejala mnogo gorja, pozdravlja v Stipu, Radovištu, Kočani itd. kot svojo osloboditeljico. Ko so se pri Stipu Srbi v najhujši vročini borili z Bolgari in niso imeli nikjer niti kapljice vode, so se pojavili na enkrat domači Turki iz sosednjih vasi, ki so na osliih prinesli vodo srbskim vojakom, samo da ne bi omagali v boju. Ta privrženost Turkov srbski armadi najbolj pokazuje kako človeški so srbski vojaki s prebivalstvom brez razlike vere in narodnosti.

Shod Nar. D. Org. v Ajdovščini.

Mezno gibanje delavstva v predilnici.

Trst, 21. julija.

Naša organizacija je ponovno stopila v boj za delavstvo ajdovske predilnice. V to svrhu se je vršil večeraj velik javen shod na prostornem vrtu gostilne pri Slogarju v Ajdovščini. Shoda se je udeležilo nad 1000 oseb. Zanimanje zanj je bilo veličansko.

Z gromovitim »Živio-kilici« so pozdravili zborovalci zastopnika in

zastopnico N. D. O. iz Trsta. Svoji predsednici so izročile ajdovske tovarišice krasen šopek cvetlic in nagovorila jo je v imenu organiziranih tovarišic tovarišica Pavla Samec. Nato je otvoril shod predsednik ajdovske podružnice N. D. O. tov. Ergaver. Kot prvi govornik je nastopil predsednik osrednjega izvrševalnega odbora N. D. O., tov. dr. Sosič, ki je govoril o organizaciji na splošno. Strokovni tajnik tov. Mrak pa se je podrobno bavil z razmerami v predilnici, o katerih je »Dan« že obširno poročal. Oba govornika so zborovalci neprestano prekinjevali, kar dokazuje, da sta jim govorila res iz srca. Veliko navdušenje pa je povzročil krasni govor predsednice ženske skupine N. D. O., tov. Deklevove, ki ga prinašamo v celoti. Izvajala je približno sledeče:

Cenjeni zborovalci in zborovalke! Bodite najprej najprisrčnejše pozdravljeni v imenu ženske skupine NDO. Kar se tiče vašega meznega gibanja, kar se tiče zahtev, ki jih stavljate do tovarne, se seveda popolnoma pridružujem tov. dr. Sosiču in tov. Mraku. In ni mi treba še posebej naglašati, da stojim v ženski skupini NDO, organizirano žensko delavstvo na vaši strani. Vaša zmagabojna naša zmagabojna, in vaš poraz bi bil naš poraz. Simpatiziramo z vami, ker simpatiziramo kot ženske, ki si moramo ravno tako s trdim delom služiti svoj vsakdanji kruh, z vsakim trpinom. Borite se proti kapitalizmu, ki vas izkorišča do krvi, in ženske se dobro zavedamo, da bomo tudi me boljše živete in svobodnejše dihalo šele takrat, ko bo zmagovalo delavstvo nad izkoriščevalnim sistemom kapitalizma. Lastna korist zahteva od ženske, da po svojih močeh pomaga tam, kjer se bori njen moški tovariš za boljši kosček kruha za sebe in svojo družino. — Me ženske, pravijo, imamo bolj razvito čustvovanje, vi moški pa imate bolj razvit razum; me bolj čutimo in sodimo s srcem, vi moški pa mislite bolj z glavo. Dobro! Če je tako, tedaj bodimo ena glava in eno srce! Me ženske čutimo s tem večjo silo krivice, ki se gode vami in nam, srce pa nam prešinja hrepenenje po sreči in boljšem življenju. To hrepenenje ustvarja v nas voljo za boj, da se rešimo iz sužnjskih spon, v katerih se nahajamo. Na moških je, da iščete in najdete sredstva in pota, po katerih dospemo do cilja, me ženske vas hočemo v tem boju podpirati, predvsem z ono moralno silo, ki izvira iz srca, hrepenenja po svobodi, enakosti in bratstvu. Če bomo delali in se bojevali v tem smislu, potem je ni sile na svetni, ki bi zadržala zmagonosno proricanje naše ideje, potem mora enkrat napočiti tisti dan, ko bomo rekli: »Zmagali smo!« Na razvalinah krivic, na razvalinah kapitalističnega sistema izrabljajna in izkoriščanja triumfira svobodno delavstvo moš-

kega in ženskega spola. — Cenj. tovariši in tovarišice! Gibanju ajdovskega delavstva pa nam je posvečati tem večjo pozornost že iz teh razlogov, ker je udeleženi pri tem gibanju prav znatno število ženskih delavk. Kako brezsrčni kapitalizem ne pozna v svojem izkoriščanju prav nobene razlike med moškim in žensko, med odraslim in otrokom, o tem nam podaja prav grozen dokaz ravno vaša ajdovska predilnica. Govornika sta pred menoj obširno popisala mezdne in delovne razmere v tej tovarni. Človek se mora prijeti za glavo, ko čuje te stvari, in nehoti se vpraša: Ali je kaj takega mogoče? — Naravnost sramotne so vaše plače, a še škandaloznejši je delovni čas v tej tovarni. Te razmere se morejo ublažiti prej ko mogoče. Kako se bo to doseglo, sta vam obširno razložila centralni predsednik in strokovni tajnik naše organizacije. Samo sledite njenemu svetu in organizirajte se. S pomočjo organizacije se bo popravila marsikaka krivica in s pomočjo organizacije se bodele s časom tudi popolnoma rešili teh suženjskih razmer. — Dovolite mi, da se kot predsednica ženske organizacije obrnem posebno na naslov naših tovarišic. Tovarišice! Kakor sem čula, vas je precejšnje število organiziranih v ajdovski podružnici NDO. Lepo je to in je dokaz, da ste probujene in zavedne. Ostanite zveste članice naše organizacije tudi v bodoče in delajte na to, da s časom ne bo nobene delavke v Ajdovščini, ki ne bi bila organizirana. Ko je bila pred štirimi leti v Ajdovščini stavka, ste tudi ženske delavke zvesto in vztrajno sodelovale. Bodite tudi sedaj na svojem mestu. Predvsem pa glejte, da utrdite organizacijo, ki je edino vaše zavetje v slučaju potrebe. Vi ste kot delavke najbolj izkoriščane, zato se tem bolj oklepajte organizacije. — Proti razmeram, kakršne so v tovarni, moremo protestirati kot delavke in kot Slovenke. Kot delavke, ker menda nismo zato na svetu, da tu temu kapitalizmu na ljubo garamo kot črna živina. Kot Slovenke pa, ker kot članice našega majhnega naroda pač ne moremo mirno gledati, kako nam tudi kapitalizem uničuje sedanje in bodoče matere, ki pričakuje mali narod od njih zdravih in krepkih bojevnikov. Toda, tovarišice, naš protest bo nekaj zalegal samo takrat, kadar bomo dale tudi primerne povdake s tem, da se bomo prve do zadnje organizirale. Današnje razmere nujno zahtevajo, da se organizira tudi slovenska žena. Majhna je sicer še četica žensk, ki so danes organizirane pod okriljem »Narodne delavske organizacije«. Toda bodimo marljive in vztrajne in delajmo neprestano za našo organizacijo, da bomo kdaj večino slovenskega ženskega imela zbrano pod našim prapornom. Kadar se to zgodi, potem se bo tudi vam boljše godilo. Tem besedam

je sledil naravnost frenetičen aplavz. Nato je bila sprejeta resolucija, v kateri je najvažnejša točka zahteva po 10% zvišanju plač. Nadalje je izražen v njem oster protest proti importiranju Italijanov. — Drugi dan, v ponedeljek, se je podala k ravnanstvu predilnice deputacija, in sicer odbor podružnice, ženske in moški, centralo NDO, pa sta zastopala strokovni tajnik Mrak in predsednica ženske organizacije Deklevova. Ravnatelj je vzel poročilo deputacije naznanje s pripomnjo da ima končno odločitev, o tem centrala na Dunaju, kateri bo poslala centrala NDO, spomenico z zahtevom, da da odgovor v teku 14 dni. V nadaljnjem poteku tega meznega gibanja bomo poročali.

Jesenice.

Bodimo narodni.

(Iz Jesenic na Gorenjskem.)

Živimo na Kranjskem in, rekel bi kmalu, da pozabimo, da smo na Slovenskem. Mnogo se piše po različnih časopisih, a le malo je takega, ki bi nam ustrezalo v narodnem oziru. Res je, da je treba mnogo odpora proti klerikalcem, toda v političnem boju tudi ne smemo pozabiti, kaj smo dolžni svojemu narodu. V političnem boju ne smemo pozabiti, da se nam tretji smeje in se raduje ob naši razdvojenosti. Nemci prihajajo sistematično na Kranjskem vedno bolj in bolj na površje in zasedejo vsako izpraznjeno mesto na katerem je bil prej slovenski uslužbenec. Poleg tega dela tudi »Südmarch« neovirano in popolnoma na tihem, toda vendar tako javno, da vsak lahko opazi, ne da bi se kdo temu delu upiral, nasprotno se to delo še podpira od strani »slovenske«? L. S.

Da se ne bo reklo, da hvalim naše liberalce in neopravičeno zabavljam čez klerikalce, naj mi bo dovoljeno podati tu par slučajev, ki popolnoma osvetlujejo naše razmere in narodnost naših klerikalcev.

Na dve izpraznjeni mesti žel. uradnikov, na katerih sta bila prej Slovence smo dobili sedaj Nemca in Laha, zakaj bi ne mogla priti Slovenca, ko jih toliko službuje v nemških in laških krajih? Čuli smo tudi, da čakajo slovenski delavci mesece in leta na službe pri železnici med tem ko je koroški Nemec takoj sprejet, kakor hitro se oglasi pri »dr. Lampleju, ki hoče itak vladati cel kolodvor. To je le par slučajev, za katere javnost ve, ne vemo pa koliko je še takih skritih pod protektoratom voditeljev S. L. S. izvršenih barantij in kupcij. Pri vodnjakih na peronu vidimo samo nemške napise. Čemu to? Zakaj se kaznuje Slovenca, če ne ravna po predpisih, ako jih ne pozna?

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Ne vem, kje jo je izteknila, a rečem vam, človek se mora držati z obema rokama, da je ne jame kričati z njo vred in ne steče gledat na utrdbe, ali že gredo Prusi, da jih raztrga z golimi rokami...

»Oh!... In kako je bilo potem?«
»Ponudil sem ji petdeset frankov za večer, ako obljudi takoj in se ne pokaže več nikjer drugje kakor pri meni.«

»A kaj je zdaj?«
»Kje drugod kakor pri kostumarju! Saj mora vendar imeti obleko, da nastopi v njej...«

»Ali je nima?«
»Bila je v navadnem krilu... imenitna že kot taka. Ali, ko jo zagledate z jakobinsko čepico, v trobojni šarpi in s pariškimi grbom na belem krilu... eh, prijatelji, to me je stalo, čeprav je bilo iz druge roke...«

»Upravaščate se, gospod Burginjon...«
»O ne; zagrabil sem za svojo srečo...«

»No — kakšno bo ime?«
»Zapišite: Narodna pevka... Ne, to je za nič. Pišite: Parižanka v svojem nacionalnem repertoarju...«

»To je čudno...«
»Zato pa tudi ostane pri tem. Požurite se... in pomnite: kdor bo manjkal drevi, plača dvajset frankov globe...«

Stari Florestan je izginil, kakor da mu gori pod petami.
»In zdaj,« je velel Burginjon Olimpiji, »moram hiteti k svoji Parižanki, da se mi ne izmuzne po angleški... Babe so zmogne vsega... In če ima človek svojo srečo v roki.«
Preden je dogovoril, je bil že na ulici.

X.

V Versalju.

Šele nekaj dni pozneje je izvedel oče Florestan po dolgem poizvedovanju, da je pisarna 9. kirasirskega polka v Versalju... Takoj je sklenil, da pojde pogledat tja.

Novice z bojišč so postajale čim dalje slabše. Listi, ki so zdaj poročali vse, so naznanjali dan za dnem bližaje Prusov. Obleganje je bilo že gotova reč.

Skozi vsa mestna vrata si videl prihajati kmete iz bližnje pokrajine, ki so bežali pred divjimi sovražniki, da spravijo za pariškimi utrdbami na varno vsaj tiste borne ostanke svojega imetja, ki se jim jih je bilo posrečilo rešiti... Kje bodo stanovali, ni vedel nihče — to tudi ni bilo glavno; vsak je mislil le na to, da ni treba hraniti vse te lačne želodce...

Vsa okolica je vlačila v Pariz žito in razna druga živila... z eno

besedo vse, kar se je dalo spraviti in pojesti pozneje. Povsod si opažal to mrzlično zalaganje s hranili; vse je nakupavalo.

Cene shranljivih živil so rasle nečuvno, izvzemši riž, ki ga je bilo v izobilju: narobe pa si dobil vse drugo blago skoraj pod nič...

Da, že je vstajala in naraščala groza gladnih dni; toda Nemcev še vedno ni bilo videti.

Lionska in Orleanska železnica še nista bili prekinili prometa, in oče Florestan se je peljal tisto jutro brez vsake ovire v Versaljo.

Zelo se je zanimal za Marto... za to ljubko dekle z dežele... za revico, ki je imela tako lepe, velike oči — tako polne neme skrbi in bolečine. Brez napore si čital v teh očeh kakor v odprti knjigi.

Ne, ne, ta mlada mati ni bila niti nesramnica, niti pokvarjena. Bilo je pač tako, kakor pri večini deklet, ki jih zadene njena usoda: vdala se je bila nekega dne omami strasti in se zavedela šele, ko je bilo prepozno.

Od matere so se preselile misli starega režiserja k malemu bitju, v katerem je bilo zdaj vteleseno gorje ljubezni, ki traja vse življenje. Ah, kako je ljubila mlada ženska tega otročka, to živo pričjo svojega sladkega greha — svojega Žilberta! Vsak je moral videti, kako daje to drobno, rožnato in belo bitje ubogi materi vso njeno moč in ves njen pogum.

Očetu Florestanu je silno ugajala ta plavalaska, ki se je izpreme-

nila v levinj, kakor hitro se je kdo približal njenemu dojenčku.

On je bil takorekoč človek brez rodbine. Bil je vedno nekoliko plašen in ni imel nikoli sreče pri ženskih; in kadarkoli se je spomnil zdaj svojih ljubavih neuspehov, je dejal sam pri sebi:

»Če bi imel ženico... prav takšnale bi morala biti...«

Toda v tem je došel v Versaljo; zdaj je smel misliti samo še na namen, ki ga je bil privedel.

Obljubil je bil Marti, da ji prinese novic o gospodu de Rošegi, podporočniku 9. kirasirskega polka; napotil se je torej v polkovo pisarno.

Ah, prišel je ravno v pravem času! Pisarna se je selila: tudi ona se je umakala pred Prusi. Sicer pa je sedelo v njej samo par ranjencev, ki niso mogli oditi s svojimi tovariši na novo, junaško vojevanje.

Florestan s svojo vojaško čepico in svojo kodrasto otroško glavo je napravil v pisarni dokaj vesel vtis. Toda naglo se je obrnil k naredniku, ki se je obnašal kakor vrhovni gospodar v tem uradu:

»Rad bi... Ali bi mi mogli povedati, kaj je z gospodom de Rošegi?«

»S tistim, ki je podporočnik pri našem polku?«

»Da... z njim.«

»Hm — bil je pri Rejšofenu, kakor njegovi tovariši. Toda po boju se ni zgasil več k apelu.«

»Ali je ubit?«

»Najbrže.«

»Z gotovostjo pa vendar ne veste?« je vprašal Florestan tesnobno.

»Ah, veste, nekaj jih je bilo ujetih... A jetniki so vsi že pisali od tistih dob... izvedeli smo, da so živi in zdravi...«

Narednik je dodal s poudarkom: »Posebno pa oficirji. Premislite, stari, da je pretekel že cel mesec dni...«

»In gospod de Rošegi ni pisal prav ničesar?«

»Niti znamenja ni dal, da še živi... Zdi se...«

Prekinil se je in vprašal Florestana v popolno pomirjenje svoje vesti:

»Ali je nemara vaš sorodnik?«

»Ni; samo nekdo me je prosil, da naj popražam zanj.«

»No, očka, potem vam lahko povem po pravici: obležal je mrtev na bojišču. Kaj hočete!« je dodal in skomizgnil z ramami, »je že tako v našem stanu!...«

Florestanu je bilo, kakor da strela udarila vanj.

Gospod de Rošegi je bil ubit pri Rejšofenu.

To je bilo zdaj gotovo. In starega režiserja je popadala na vožnji proti Parizu strašna tesnoba. Kako naj naznaní ubogi ženski to grozno vest?

Čez nekaj časa je dejal sam pri sebi:

»Ali ji morem ponoviti, kar so mi rekli?...«

Ce pogledamo na pošto nismo prav nič na boljšem in znamo v kratkem doživeti, da dobimo tudi tam še nekaj nemškega naraščaja. Namesto odlašega poštnega uradnika, Slovence, smo dobili pristnega Kočevca, ki se upa celo izgovarjati s plavčami po jeseniškem kolodvoru. Da tudi njegovo postopanje v uradu ni nepristransko, opazi prav lahko vsak, ki hoče na take stvari paziti. Gospod nadpoštar pomislite, da je Kranjsko na Slovenskem.

Po znanih žalostnih september-skih dogodkih so zginili vsi dvojezični napisi, danes jih imamo zopet in nobeden se ne zgraža nad njimi. Prva taka napisa sta se zabliškala, seveda, na klerikalnih gostilnah.

Neko nemško prometno društvo je lani izdalo znamenek nemških in Nemcem prijaznih hotelov in gostiln. V tem znamenku je povedano, da je hotel »Kolodvor« nemški in, da se ga tujcem najtopleje priporoča, med tem ko je izrecno povedano, da sta kolodvorska restavracija in Kadilnikova kočna na Golici slovenski, češ, Nemci, tje ne hodite! Prišel je to celo slučaj, da sta hotela prenočiti dva tujca v slovenskem hotelu in jih je od Paara najeta pristna Nemka, žel, manipulirala vstavila in ju peljala v nemški hotel. Radovedni smo le, koliko dobi ta nemška gracija od »Stidmarke« zato podpore, da priganja goste k nemškemu ognjišču. Sicer pa v tem hotelu tudi jako radi prenočujejo narodni ljubljanci, ki sicer vedo, da je hotel nemški, ampak je pač bolj nobel. Vse to pa ne ovira jeseniških Slovencev prav nič, da še vedno zahajajo v popolnoma nemški lokal, sicer zakaj bi ne, saj je župan Čehuli tam reden gost.

Navedli smo za sedaj le par sluščajev ker nočemo priti z vsem na dan kar na enkrat, povemo pa že danes, da hodemo zasledovali vse narodno gibanje z bistrim očesom in spravili v javnost še mnogo umazanega perila.

Nočem končati tega dopisa, predno ne opravičim trditve, da so na prodiranju Nemcev mnogo krivi naši klerikalci in hočem navesti tudi tukaj nekaj dokazov. Ako bi bila na kmrilu kranjska liberalna stranka in bi se v splošnem tako malo brigala v narodnem oziru bi njeno vodstvo ravno tako moral obsojati vsak resničar, njeno vodstvo. Na klerikalnih shodih se vedno in vedno povdarja, da ima samo klerikalna stranka moč v deželi in kdor hoče kaj doseči, naj postane njen pristaš in priganjač. Slišal sem že opetovano, da liberalne stranke sploh ni več in, da je vsa moč v deželi in državi v rokah S. L. S. Torej, če ima S. L. S. res tako moč, kakor se njeni voditelji javno hvalijo, in če je res slovenska, kar se vedno povdarja in s čimur najrajši renomirajo jeseniški klerikalni koritarji in uradniški bicantisti, potem naj gleda resno na to, da nemški upliv na Jesenice ne bo rasel, ampak padel. Med klerikalci je nekaj prav dobrih ljudi in to so tisti, ki ne vedo, zakaj se gre in mislijo, da se rešuje vera, če se izpolni župniku kako željo in, da se dela za narod, ako se izobesi na Telovo slovensko trobojnico.

To so dobri ljudje, ki bi bili tudi v resnici narodni, ako bi bili od prave strani poučeni. To je ravno naše dobro slovensko ljudstvo, ki se boji vzlic temu, da trpi in dela za tiste lenute, ki ga vladajo. Še vedno hudiča in pekla ter tako pozabi, da ne živi zase, ampak za škodljivce in izsesalce naroda.

Ni dosti, da so klerikalni voditelji brezbržni, in se ne upirajo naraščanju nemštva, oni nemštvo še podpirajo. Ne bomo gledali po širši domovini ker imamo dosti slučajev na Jesenicah samih. Znano je, da je pošiljal župan Čebulj vodstvu S. L. S. jako laskava poročila o svojem prijatelju vsenemcu Paaru in, da mu še sedaj »gre na roko«, kjer more. Če pridejo iz kateregakoli vzkora na Jesenice častniki in jim mora županstvo preskrbeti stanovanje, vidimo očito dvojno mero. Namesto, da bi se v takih slučajih gledalo na vse davkoplačevalce in se dalo zaslužiti enkrat nemu, drugič drugemu, pride vedno prvi v poštev klerikalni albergo Tancar (kar je pri klerikalni pravicoljubnosti itak umljivo), takoj za njim pa nemški hotel »Triglav« in na »Pošto«. K blagoslovljenju temeljnega kamena za novo šolo je povabil župnik tudi štiri zastopnike tovarne, same Nemce, med njimi ravnatelj, ki je protestant, med tem, ko ni bil vabljen niti en napreden Slovenec. Župnik je diplomat in ve, da bo Nemce rabil, če bo v prvem razredu volitev razveljavljena.

Da politika izpridi značaje, vemo; da prekucuje neznačaje in neznačajne, vidimo na Jesenicah. Po zaslugi svoje pasje klepeplazno-

sti je dobil gradnjo nove šole laški kavalir in brezverec Albert Valli, o kojem niti ne vemo, ali je avstrijski državljani. Ta podjetnik je nabavil svojo opeko za šolo, ki jo bodo plačali sami Slovenci, od zagrizenega nemškutarja Schusterja v St. Jakobu v R. Tudi tukaj bi se dalo povedati še marsikaj, toda danes zadosti.

Mogoče bodo iz teh skromnih besed cenjeni bralci razvideli, da je popolnoma umestno in potrebno zanimati se za vse, kar koristi ali škoduje narodni stvari. Zato pa je treba, da smo oprežni, in se ne damo zvoditi od takozvanih »vseglahovcev«. Politika naših klerikalcev ni in ne sme biti narodna, ker je vladna in potemtakem Slovanstvu sovražna, zato tudi od nje ne moremo ničesar pričakovati.

Kaj nam potem še ostane? Ta, ki ima moč v deželi in vpliv pri vladni, je sam vladno kopito! Klerikalizem in liberalizem sta mednarodna, razlika je le v tem, da je klerikalizem copata papeževa in vazal vlade med tem, ko je liberalizem svoboden in prost in lahko dela v narodnem smislu, česar klerikalizem ne sme. V prvi vrsti je treba, da spoznavamo sami sebe in svoje nasprotike, posebno pa še svoje prijatelje. Nikar ne mislimo, da smo že narodni, če damo par soldov za kako narodno organizacijo; mnogokrat se da, ker se pač drugače ne more. Kdor hoče resnično biti narodni, mora biti v prvi vrsti nesebičen, zakaj korit pri narodnosti ni, zato je tako malo pravih narodnjakov.

Stajersko.

Odkritje Božidar Flegeričevega nagrobnika in spominske plošče. V nedeljo, dne 17. avgusta t. l., se vrši pri Sv. Bolfenku blizu Središča slovesno odkritje nagrobnega spomenika in spominske plošče pokojnega ljudskega pesnika Božidarja Flegeriča. Slovesnost se prične s cerkvenim opravilom in konča z ljudsko veselico na Flegeričevem domu. Natančni spored in razne podrobnosti se objavijo pravočasno.

Iz Konjic prinaša zadnja »Straža« prav značilen »Odmev«. To kar piše v nji člankar, se zdi tudi nam uvaževanja vredno. Sino sicer slišali že marsikatero pritožbo iz Konjic, a do danes je še nismo objavili ker — smo čakali. Razmer v Konjicah in njih okolici so v slovensko narodnem oziru res čudne, če že ne kaj hujšega. Tih, ali vztrajno dela tamkaj germanizacija, dočim Slovenci nekam čudno mirujejo. Otroci slovenskih staršev zahajajo v tamošnje nemško šolo samo radi tega, ker vidijo v znanju nemščine njih starši raj za bodočnost. Pa ne samo zato, da bi se naučili otroci nemščine kot jezika! Komaj leto dni presede ti otroci v nemški šoli in že pozabijo popolnoma, da so rojeni Slovenci. Da, če bi to komu povedal, se ti paglavčev raztogoti, da je joj! Starši seveda, niso nič manj neumni in v marsikaterem slučaju se — z otroci vred ponemčujejo. Pregovor sicer pravi, da je poturica hujši od Turka, in tako je tudi tukaj. Glavni propagator germanizacije je tamošnji ponemčeni nadučitelj, ki najde menda prav posebno veselje na tem, da tepta spomine na svojo mladost — ki je bila odločno slovenska — s tem, da pomaga pri delu ugrabljenja slovenske dece nemčurkemu molohu. Je to že žalostno, tim bolj, ker še živi mnogo onih, ki vedo povedati prav zanimive stvari o narodnosti g. nadučitelja, ki je kot dijak kaj rad nagajal svojim tovarišem s tem, da jim je kazal — slovensko trobojnico. Da, naši Nemci so lahko ponosni na svoje — priveske.

Našim naprednim županstvom v uvaževanje. Kot znano, praznuje letos zani alpski, nemški prijatelj, Peter Rosegger svojo 70letnico. To slavlje je dalo Nemcem povod, da na vse pretege zbirajo darove za Schulvereinov »Roseggerjev sklade«. Da je stvar tem spodbudnejša, je tudi mestna občina dunajska sklenila, ponovno za ta sklad darovati pet kamnov, t. l. 10.000 K! Ta denar je namenjen izključno ponemčevalne namene naših otrok. Je torej dolžnost vsake zavedne slovenske občine, se ravno v tem letu temu nemškemu izzivanju odzvati. Najčastneje pa to store naše občine, če vse darujejo za našo prekristno šolsko družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Posnemajmo naše sovražnike!

Ormož. (Veliki viharji.) 16. t. m. smo imeli silen vihar. Lilo je kot iz vedra, vmes pa je tolkala toča, da je bilo joj! Da je bila nevarnost in nesreča še večja, je vrhu tega še strela udarjala z grozno silo. Tako je tresnilo v eno poslopj posestnika Frana Mestena. Na mah je bilo v plamenu troje poslopj, ki so vsa do tal pogorela. Vrhu tega je pogorelo 20 stovov sena in 11 svinj. 6 glav goveje živine in nekaj gospodarskega orodja

so rešili. Škoda znaša 3000 K. Masten ni bil pri nobeni zavarovalnici in bo škodo tim silneje občutil.

Strašen požar v Wildonu. Pretečno noč je začelo goreti v žagi posestnika Hereschga, najbrže vsled kratkega stika. Požar se je v trenutku razširil preko vse sosednje hiše. Na lico mesta je že v noči prihitelo sedem požarnih bramb in proti jutru še pet. Nevarnost za ves Wildon je bila zelo velika, vendar se je posrečilo ognjegascem požar omejiti. Nevarnost je bila tim večja, ker je v posredni bližini Hereschgjev posestev tudi wildonska elektrarna. Škoda je velikanska, posebno še, ker ni bilo mogoče od žage ničesar rešiti.

Cesar je podaril za one, ki so bili vsled vode postavljeni v Gradcu in okolici, na beraško palico, 20.000 kron.

St. Lenart pri Celju. (Učenec utonil.) Dne 18. t. m. se je šel 13letni učenec Tone Ferenčak v odmoru med dopoldanskim in popoldanskim poukom v Voglajno kopat. Fant je pri tem zašel predaleč, kajti na mah mu je zmanjkalo tal in je izginil v valovih. Kaplan Fran Sinko, ki se je tam blizu izprehajal, je sicer hitel takoj, ko je Ferenčak zakričal, onemu na pomoč, a bilo je že prepozno. Ferenčaka je Voglajna odnesla in do danes še ni bilo možno, ga najti.

Poberežje pri Mariboru. (Mlada tatica.) 19. t. m., ko se je urnila domov posestnica Marija Koren, je zapazila, da ji je zmanjkala hranilna knjižica z vlogo 200 K. Sumila je takoj svojo pastorko, Štefanijo Koren, ki se je bila odstranila iz hiše. Ko so mlado tatico orožniki prijeli, je sicer priznala, da je ukradla par čevljev, o denarju pa ni hotela ničesar vedeti. Š. Korenova je bila kljub svojim 16 letom že trikrat kaznovana zaradi tatvine.

Znamenita škofova birmanska pridiga v Šmihelu pri Novem mestu.

Samo novomeške tercijalke so izvolele, da je škof za birmo, ki jo je imel v nedeljo v Šmihelu, prišel že v četrtek popoldne v Novo mesto. To pot niti tisi Amerikanec, ki s svojimi tisočaki od težkega ameriškega dela počiva v svoji vili blizu kolodvora, k škofovemu sprejemu ni razobesil zastave. Pravijo, da ga je vsaj med tistimi, ki poznajo njegovo katoliško prepričanje od bližje, postalo sram, da je zadnji, ko je škof iz Prejine se peljal v mesto, njemu na čast razobesil zastavo. Ker tudi mizar Malovič in vrvar Avsec zadnjič nista bila povabljeni k škofovemu kosilu v prošljo, tudi onadva to pot nista več razobesila zastav. Po norem predpustu navadno sledi trezna pepelnica. Kapiteljski vikarček Supin, ki prednico novomeških marinaric tako pridno poučuje v domini in kaj vemo, o čem še, da ga je včasih prav težko najti za obhajilo k bolnikom, je preskrbel, da je tudi škof imel vsaj nekaj zabave. Tercijalke so kar oblegale spovednico, v kateri je sedel sloveči pisatelj rudeče brošure.

V soboto popoldne pa se je katoliška Kandija opravila v praznično obleko. Pl. Šuklje je prvi hitel razobesiti zastave škofu na čast. Njemu so sledili drugi katoliški možje, nazadnje so liberalci pokazali svojo — pravo barvo. Pred državnim mostom je župan Štembur v senci dveh kontrabant smrek s svojo armado pozdrvil vladiko. Nesrečna številka 13 je zopet igrala svojo vlogo; bilo je namreč z županom vred 13 občinskih odbornikov pri škofovem sprejemu. Trinajsti apostol je bil prekrščen grajščak dr. Gorjani, ki je izračunal, da mu bo to samozatajevanje neslo nekaj obresti. Štemburja je številka 13 tako razvnela, da je izgubil dragoceni glas, ko je bilo treba škofu glasno in razločno pozdraviti. Niti sam škof župana ni razumel, kaj mu je šepetal na ušesa. Velika parada je bila seveda v Šmihelu. Čeprav je šolsko leto že končano, se je šola oficijelno škofu poklonila. Nune so pred samostanom dale svojim srčnim željam primerne duške v napisu: »Pozdravljen premili naš vladika! **Dežele naše upanje in dika!**« To je škofa tako ganilo, da je šel iz cerkve takoj v samostan. Le škoda, da je notri nekaj nevarnih oči za pisatelja rudeče brošure in da škof ni ostal v samostanu.

Da pa je že tistih par trenotkov v samostanu šolskih sester močno vplivalo na škofove možgane, hote morda sami izprevideli iz naslednjega glavnega dela škofove pridige, ki jo je imel drugi dan, v nedeljo predno je otrokom podelil darove sv. Duha. Lahko boste tudi sami ugagnili, da je taka pridiga kakor nalašč za nedolžne otroke, stare 6—7 let. Poslušajte torej:

»Zakon je dal Bog sam, zato, da se ljubite, da se množite in da napolnite zemljo in nebo s človeškim

rodom. Žene, ki se zavedate svojih materinskih dolžnosti, varujte se žganja in sploh opojnih pijač, ker to deluje na otroka kakor strup. Zadržite sem bil neke na Gorenjskem, pa grem tudi v šolo pogledat. Kar je bilo tam neumnih in zabihih otrok, to so bili otroci samih pijancev. Dajte svojim otrokom lepe zglede, nikar jih ne pohujšajte. **Največje pohujšanje je v šoli.** Otroci pridejo premladi v šolo. Pa kaj hočemo, postava je taka. Potrebno pa je, da otroci že v nežni mladosti sprejemajo sv. zakramente. Spoved in obhajilo sta jako potrebna. Mlado dekle se pri spovedi še lahko izpove svojih grehov, kjer gre težje, ji pa spovednik pomaga... Ko grem po vaseh, pa vidim na paši ali pri kopanju nage otroke, oh, kako me srce zaboli. Kakšna prilika je to za pohujšanje, posebno, ker sta oba spola skupaj...«

Nato se škof v posebno vneto obrne na mladeniče in mladenke. »Mladenčič in mladenke! Ko dovršite 13. leto svoje starosti in pridete do svojega telesnega razvika, ko dobite **poželenje po mesu in vam kri prekipava v spolni strasti, oh, varujte se, pazite na svoje devišstvo!** Ostanite neoskrunjeni, vsaj le devišstvo je čast in ponos za vsakogar. **Mladenčič, ne zapeljajte mladenk, ne oskrunjujte jih, ne kradite jim devišstva!** In ve mladenke, bodite oprezne, **premagajte svoje strasti,** ostanite čiste, deviške, kajti samo deviška čistost vodi do zakonske sreče. Mladenčič, ki si izbere svoje neveste, si žele družine. Tudi dekleta, ki se omožijo, hrepene po družini. Mladenčič pa, ki si pože nevesto samo zato, da jo okradejo deviškega venca in da jo vničijo, pomislijo naj, da je to velik, v nebo vpioč greh. Zato tudi tak zakon, kjer se je še pred njim živjalo meseno poželenje, ne more biti srecen, ker sta se mladenič in mladenka že prej navzila zabave in zadočila svojim strastem. Oni mladenčič pa, ki se ženi zato, da dobi k hiši gospodinj, dobi z njo družico svojega življenja in v takem zakonu je prava sreča doma. Možje ljubite svoje žene. In ve žene ljubite svoje možje, lepo pokorne jim bodite, zakaj v hiši gospodar je le mož. Spolnujte vsak svoje zakonske dolžnosti in ne upirajte se drugi proti drugemu. Amen!

Ljudje božji! Ko ste prečitali to škofovo pridigo, zamislite si, da je škof prišel v to farno deliti darov sv. Duha, da je imel pred seboj nedolžno mladino, ki o vseh teh rečeh morda še niti ne sluti in, da so za birmo pripravljene otroci že leto in dan nestrno pričakovali, kaj jim »bodo gospod škof za zakrament sv. birmo lepega, zanje primerne povedali«. In ko si vse to v duhu predstavljate, pa dajte odgovor, ali spada taka pridiga o sladkostih ljubezni pred in v zakonu na dan birmo, ali s tem škof sam ni deležen tistega evangelskega izreka, ki pravi: Kdor pa pohuja enega teh malih, bi mu bilo bolje, da si obesi mlinski kamen za vrat, pa se potopi na dno morja?

„Otrok Pariza“

ta senzacionalni film v 7 dejanjih, ki se predvaja dve uri, se bo predstavljala štiri dni, od sobote 26. do torka 29. t. m. v »Kino-Idealu«. Najboljši film poletne seziže.

Dnevni pregled.

Neumljivo je vedenje zagrebškega »Obzora«, ki napada Srbe ravnotako kot dunajska »Reichspost« in se zavzema za Bolgare, kot se je v začetku nove vojne na Balkanu zavzemala za nje — »Neue Fr. Presse«. Tako daleč gre »Obzor« v svojem srbofilstvu, da primerja Bolgare — Abelu, Srbe pa Kajnu! To je pa že odveč! Ko bi tako pisala frankovska »Hrvatska« se ljudje temu ne bi čudili, ker Frankovci so vedno stali v tuji službi. Ali »Obzor«, ta največji hrvatski list, pa tako pišanje, tako blatenje in klevetanje Srbije! V času, ko celo ultra srbofilski sarajevski »Hrvatski Dnevnik« izjavlja, da bi se Hrvati, ako drugače ne bo šlo, rajše priključili Srbom kot da bi se dali germanizirati ali madžarizirati, napada Srbe kot kak dunajski krščansko socialni list — »Obzor«, ki ga je do sedaj vse smatralo za odločno jugoslovanski list! V času, ko smo Slovenci vsi brez strankarskih razlik enih misli, ko vsi uvidevamo, da je Srbiji bila vojna vsiljena, nastopa proti Srbom največji hrvatski dnevnik! Kakor se vidi, bodo imeli pristaši jugoslovanske ideje med Hrvati še veliko dela, ker je še veliko neobdelanega polja. Resnično, obžalovat je, da je temu tako in zelo smo iznenadeni, ker tega nismo pričakovali in smo mislili, da je na Hrvaškem jugoslovanska ideja že zadobila vsaj tako trdne korenine kot pri nas. o.

Srbska verska toleranca. Govorilo se je, da se misli na Srbskem ustanoviti nov red »Križ usmiljenja«,

ki bi se poveljeval onim, ki bi se posebno odlikovali z deli usmiljenja. Red se bo tudi ustanovil, ali pod kakim drugim imenom, ker vsa srbska javnost nastopa odločno proti tem, da bi se vsiljevalo nekristjanom znamenje krščanstva, ker na Srbskem je tudi nekristjanov, ki so se in se bodo še gotovo odlikovali z deli usmiljenja in bilo bi brez taktno, ako bi se jim vsiljevalo kot odklikovanje — znamenje krščanstva. Misli se celo, da si društvo rdečega križa vzame kak drugi, nekonfesionalen znak, ker društvo je namenjeno vsem srbskim državljanom brez razlike vere. So pač zelo tolerantni Srbi v verskem oziru in ne vsiljujejo nikomur pravoslavja, ker vedo, da je katoličan ali mohamedanec lahko ravnotako dober srbski državljani, kot pravoslavni Srbi o.

Ivan baron Skerlec novi hrvaški komisar. Za hrvaškega komisarja na Hrvaškem je imenovan ministerjalni svetnik v ogrskem ministrskem predsedstvu Ivan baron Skerlec. Novemu komisarju bo poverjena naloga, da nadaljuje pogajanja s hrvaškimi politikmi in pripravi pot za vzpostavitev rednih razmer na Hrvaškem. Če se mu to posreči, bo imenovan za hrvaškega bana. Na ta način upajo na Dunaju rešiti težko hrvaško vprašanje. Čuvaj je rekel nekemu časnikarju, da ga veseli, da je na njegovo mesto imenovan Skerlec, ker je njegov dober prijatelj. To se pravi, da bo namesto Čuvaja vladal njegov dober prijatelj. Po pogovoru, da lahko sodimo ljudi po njih prijateljstvih, lahko sklepamo na nadaljni razvoj hrvaških razmer. Čuvaj gre nazaj v Reichenau. (Hrvatje imajo namreč bane in komisarje za to, da se v par letih nabere denarja in potem gredo v zaslužni pokoj kam drugam!) Glede bodočnosti Hrvaške goji Čuvaj najboljšo nade (no, potem si ji bo že slabo godilo.) S tem nastanejo za en čas na Hrvaškem normalne razmere.

Občinske volitve v Šmarji. Piše se nam: V četrtek so pri nas občinske volitve. Cel teden so pobirali farovski gospodje glasovnice po hišah. Trije lemenatarji, ki nimajo drugega dela, kakor da so politični agitatorji, da se tako že zdaj pripravljajo za svoj bodoči poklic — so hodili od hiše do hiše. Kdor pozna naše močje, ki najrajši sploh ne gredo volit — bo razumel, zakaj so imeli lemenatarji uspeh. Ako je kdo rekel, da ne pojde volit, so mu lemenatarji vzeli volilne listine in so odšli. Drugim so pobrali legitimacije in so rekli, da jim jih bodo že na volišču dali nazaj. Tako so mnogim volilec pobrali vse — in s tem ni čuda, če pišejo v »Slovencu«, da so za volitve dobro pripravljeni. Opozarjamo na to odgovorno oblast.

Čuden slučaj. Slišali smo, da so neki klerikalci neke ovačili nekega volilca, češ da je hotel zlorabiti pri občinskih volitvah neko pooblastilo. Preiskovalni sodnik pa je baje nahruil moža, češ: »prav vam je, pa bi s telantom volili — pa bi se vam nič ne zgodilo.« To je na vsak način čudno in bomo skušali o tem kaj več izvedeti.

»Mi lahko delamo, kar hočemo, vi pa ne smete.« Tako vpijejo klerikalci po deželi v svoji oblasti, ko vidijo, da tudi oko Pravice včasih pod višjim pritiskom zatise svoje oči. Tako se bahajo n. pr. klerikalci v Šmarji s tem, da se je preiskava zaradi zadnjih volilnih sleparij — potlačila. Zanimivo je to tem bolj, ker predlagane priče niso bile ni zaslišane. Zgodil se je slučaj, ko se je nekemu volilecu obetala deželna podpora, če bo volil po volji farovža. — Slučaj je bil ovačen, mož pa ni bil zaslišan. Še bolj čudno pa je kako se more brez razsodbe končati sodna obravnava, ki je bila preložena zaradi tega, ker je dr. Pegan predlagal, naj se enega obtožencev zdravniško preišče, da se dokaže, da je slaboumen (ta mož je bil pri drugih volitvah v Šmarji izvoljen v občinski odbor!!!) Sodna obravnava se je takrat preložila — in se do danes ni nadaljevala, dasi so priče izpovedale, kako so se delala v farovžu pooblastila. Preložena sodna obravnava se mora vendar končati z obsodbo ali z oprostitvijo, da se vidi, kdo je kriv in kdo ni. Ako pa se dela tako, potem ni čuda, da se klerikalci bahajo, da se jim nič zalega ne stori in da potem ljudstvo misli, da res ni nobene več pravice v deželi.

Iz krajev, ki leže ob zvezi Celje-Ljubljana nam prihajajo prošnje, da bi upivali na pošto upravo, da bi prebivalci teh krajev dobivali pošto po avtomobilski zvezi. Te prošnje priznavamo kot popolnoma opravljene in upamo, da bo poštna uprava žele prebivalstva poštovala. V naših krajih bi se morale avtomobilske zveze tem bolj porabljati za promet, ker leže v oddaljenih krajih tudi gospodarska podjetja, ki potrebujejo hitrih zvez s svetom. Sedaj dobe pošto na Vranskem ali na Trojanah

šele opoldne — po avtomobilski zvezi bi jo dobili takoj jutraj.

Avstrijski balon v Italiji zaplenjen. Blizu Pontebe na italijanskem teritoriju je pristal včeraj balon s 4 potniki. Vsi so popotniki so bili avstrijski častniki. Odvedli so jih v Moggio. Med vožnjo so fotografirali iz balona pokrajine. Fotografije kot tudi balon so oblasti zaplenile.

Nogo so odrezali. Premogar Josip Sapotnik iz Kisovca in France Vozelj sta se začela prepirati. Prepir je bil vedno hujši, naposled se je Josip Sapotnik tako razjezil, da je potegnil samokres, pomeril na svojega sobesednika ter mu prestrelil levo nogo. Prebil mu je kost in pri zadejal tako močno poškodbo, da so mu morali v bolnici nogo odrezati.

Zver. Dne 20. t. m. zvečer je neki hrvaški delavec zaklal gostilničarja Tomaža Žugčiča v Černomlju. Ko je prebodel moža je hotel prebošiti še ženo, kar bi bil tudi storil, če bi mu tega ne bil preprečil drug delavec. Gostilničar je izdihnil.

Že drugi častnik umrl za kolero. Komaj pred par dnevi je podlegel ranjeni Ljuba Jovanovič izdajatelj »Pienmonta« koleri; in že se je raznesla vest, da je istotam, v Skoplju umrl za kolero drugi častnik dr. Petrovič.

Kolera na Ogrskem. V občini Temšvar Sigej sta umrli včeraj dve osebi na znakih, ki dajo sumiti kolero. V kraj so bili odposlani zdravnik in vsaka zveza s krajem je prepovedana. V Kornomu je umrl 66-letni delavec za znaki kolere.

V Srbiji prepovedani listi. Srbska vlada je prepovedala v svoji državi čifutski list z Dunaja »Neue Freie Presse«. Izmed ruskih listov je prepovedala »Novoje Vremja«, ki je pisalo v preveč protisrbskem smislu.

Amerikanske vesti. V Jolietu je umrl 33 let stari Josip Gerčar, doma iz zt. Ruperta. V Virginiji, Minoseta, je umrl gostilničar Fr. Trampusch, star 45 let. V Clevelandu je umrl v bolnišnici Gašper Peiko. V Pueblo Colorado je umrla Franciška Strazičar, rojena Purkart, doma pri Sv. Trojici pri Blokah, stara 38 let. Marija Zupan rojena Šepc iz Trebnjega na Dolenjskem in Franciška Mravljica iz Idrije.

Kako so suražetke osvobodile svojo voditeljico Miss Pankhurst. Ena prvih bojevnic za žensko volilno pravico je miss Pankhurst, o kateri se je letos že čitalo, ker suražetke počenjajo razna nasilstva, je bila miss Pankhurst pod policijskim nadzorstvom. Miss Pankhurst ni mogla z doma, kar jo je zelo jezilo. Njene tovarišice pa so jo na zvit način osvobodile. Zvečer se je pred stanovanjem miss Pankhurst zbrala večja družba ljudi, ki je s stundilno hodila okoli hiše. Policiji in detektivji so se skrili in so opazovali, kaj se godi. Videli so, da se pripravljajo osvoboditi miss Pankhurst. Res je čez nekaj časa izstopila iz hiše ženska z gostim pajčolanom in se je vsedla v pripravljen kočijo. Policiji in detektivji so planili iz svojih skrivališč in so z avtomobilom kočijo vjeli in miss Pankhurst preložili v svoj avtomobil. Odpeljali so jo na policijski, toda o lei, ta ženska ni bila miss Pankhurst, ampak neka druga oseba, ki se je zadovoljno smejala, da so šli policiji na led. Ko je policija zmotno spoznala, je hitela nazaj v ono ulico, toda med tem je prava miss Pankhurst že ušla. Žal, da ni dolgo uživala svobode. Te dni so namreč suražetke o priliki Asquithove govora naredile več zborovanj in demonstracij in na enem takem shodu je govorila tudi miss Pankhurst. Policija jo je prišla, pri tem pa je prišlo do hudega boja med ženskami in polici.

Močno vino. Francoskega žurnalista Rocheforta je nekega dne naprosil neki vinski trgovec, da bi mu napisal par vrstic za reklamo za njegovo vino. Rochefort, znan po svojem ostrim peresu, je napisal na listič: »Vaše vino je silno krepčilno; ga lahko ponudite francoski vladi.«

Maščevalen slon. Cirkus Kludsky ima zelo razumnega slona, ki posebno rad jemlje od gledalcev razne darove. Slon vzame n. pr. sladkor tudi iz žepa. Te dni se je zgodilo, da je neki mož pokazal slonu žep, kakor da je v njem sladkor. Slon je šel z rilec v žep toda žep je bil prazen. To je slon tako razjezilo, da je prijel moža z rilecem čez pas in ga je nesel v neko kačo, ki je bila polna vode. Tam ga je držal toliko časa, da je bil mož od strahu že na pol mrtev — potem ga je vzel iz vode in ga je postavil na prejšnje mesto. Pravijo, da ne bo mož nikoli več slona držal.

Papeževa garda. Papeževa garda Švicarjev, ki so se zadnji čas puniti, bodo najbrže razpustili.

Iz življenja krščanskih družin. Pri Kržetovih v katoliški dobropoljski dolini so imeli lepo posestvo. V zadnjem času pa gre vse nekako ravno pot. Mož se je izneveril svoji ženi postal je pijanec in začel prodajati in deliti svoje posestvo. Doma v

hiši je bil večni polom. Enkrat je mož svoji ženi v pretepu polomil rebra, drugič jo je z nožem sunil v sedalo, spravil se je tudi na sina, če je isti svojo mater branil pred očetom. Pred kratkim je mož prodal koleselji. Ko je kupec prišel ponj, moža ni bilo doma. Žena in sin sta kupca odvrnila, ker mož je zaradi zapravljenja postavljen pod kuratelo, in ni opravičen samostojno sklepati kupčije. Ko je nato mož prišel, kakor navadno pijan domov in je zvedel, da so mu med tem kupca za koleselj odgnali, je začel svojo ženo in sina zmerjati. Ta dva pa sta padla po njem in ga pobila na tla. Ko je mož vstal je sina s polenom napadel, nakar je sinu mati priskočila na pomoč, tako, da je mož moral bežati pred svojo ženo in svojim sinom. Vse to je prišlo na uho pravice in mož je bil postavljen pod obtožbo. Ker se je na prvi razpravi pokazalo, da so glavne stvari že zastarele, vojsko glede koleselja pa niso mogli dovolj pojasniti, kdo izmed prizadetih je več kriv, je državni pravdnik imaknil svojo obtožbo.

Star rogovilež. Anton Hrušvar, krojač pri Sv. Križu je bil že doli časa nezadovoljen s svojo ženo. Dasi ima ona že križev na hrbtu, ga še vedno muči ljubosumnost. On je prepirčan, da starejša dva otroka nista njegova, ampak nekega Kovačiča. To je vzrok, da ne more videti ne žene, ne obeh otrok in jih pretepa, če ga le prime slaba volja. Dne 31. maja se je iz gostilne pijan vrnil domov, na začel svoje zmerjanje z najgršnji prijimi. Med zmerjanjem je potegnil iz žepa še nož, ter se nagrozil: K...a mrličev, zaklal te bom! To je slišala 19letna njegova hči, ki je svoji materi priskočila na pomoč, potegnila očeta stran, nakar je mati zbežala k sosedovim, ter se tam iz strahu pred možem skrila. Ko je Hrušvar videl, da mu je žena ušla se je lotil še hčerke. Zagrabil za lase, vrzel jo na tla in z glavo butal po tleh. Ker so se slični slučajji še večkrat dogajali, je bilo potrpljenja konec. Surovino so ovadili orožnikom, ti pa dalje na okrogno sodišče. Tam so mu mazilo za njegovo ljubosumnost napisali recept 3 mesecev težke ječe, poostrene s trdim ležiščem. Hrušvarju pa ta recept ni posebno po volji, s pritožbo bi še kaj rad boljšega dobil.

Vzroki razširjenja epidemičnih bolezni v novomeškem okraju. Poroča se nam: V novomeškem okraju že par let ne pridemo ven iz raznih nalezljivih bolezni, ki razsajajo zlasti med otroci, katerih nekatere pa se lotevajo tudi že odrasli. Danes smo prišli že tako daleč, da že ne vemo, kje bi se dobila še kakšna vas, kjer bi ne razsajala kakšna vsaj za otroke nalezljivih bolezni. Nehote se nam vsiljuje vprašanje po vzrokih razširjevanju takih bolezni. Gotovo je eden izmed glavnih vzrokov ta, da se kmečko ljudstvo premalo briga za omejitve v takih boleznih. Ljudstvo je v splošnem še danes tako konservativno, da se še vedno zanaša na »božjo voljo«. »Kakor je božja volja, tako pa bo, to je že navaden izgovor na kmetih.« Vendar morda še večja krivica za brezbržno razširjenje epidemičnih bolezni zadene vladne zastopnike zdravstvene oblasti. In sicer od zgorej navzdol. To se je v prav čudni luči pokazalo, ko je pred 8. leti v občini Prečini razsajala »milijarija«, ki je med odraslim ženskim spolom zahtevala toliko žrtev. Umrlo je že več žensk na tej bolezni, okužene so bile tudi že vasi sosednjih občin, predno se je deželni nemu zdravstvenemu zastopniku dopadlo se na lici mesta prepričati o nevarnosti te bolezni. Bolj kot naša deželna vlada, so se za to bolezen zanimali zdravniki iz Grada na Dunaju. In ko je eden naših zdravnikov stopil z odprtim čelom v javnost, se je višji referent deželne vlade potrudil, da je isti zdravnik svojo par dni prej podano sodbo o nevarnosti te bolezni, tako zelo ublažil, da se je drugi sodbi že kar od daleč poznal pečat pritiska od zgoraj. Nekaj sličnega doživljamo tudi še v novejšem času glede vprašanja oblastvene kontrole pri bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji. Pripoveduje se, da je bil novomeški vladni zdravstveni zastopnik opozorjen na neke posebno kričeve razmere v tej bolnici. Dotični vladni funkcionar je sam pripoznal, da se kaj takega ne sme trpeti. A ko je o tem poročal svojemu višjemu kolegu v Ljubljani, je taisti baše rekel: »Rajše kot bi z enim očesom imeli preveč viden, zatistite kar obe očesi.« Če je to res ne vemo, gotovo pa je, da se od strani deželnega zdravstvenega sveta absolutno ničesar ne ukrene, da bi ta zavod usmiljenih bratov ne počenjal, kar se mu zdi. Pri izbruhih epidemično nastopajočih bolezni se torej poklicani faktorji premalo brigajo za takojšnjo omejitve in kar je še hujše obsodbe vredno, za nekatere kraje, kjer mislijo, da bi znalo le nekaterim osebam na dohodku škodovati, se

take bolezni skušajo tudi naravnost — zatajiti. Zdaj imamo nedaleč od Novega mesta en tak slučaj. Otroci so imeli škrlatinko, pa so nemoteno hodili v šolo. Na ta način so jo zanesli po celi domačini in sosednji občini. Toda slučaj se je prikril, ker bi to znalo škodovati par obrtnikom. Značilen je tudi naslednji slučaj: V Novem mestu zbolijo deček na škrlatinko. Neki zdravnik odredi, da se dečka odvede v bolnico. Mestno županstvo je proti volji materi (in tudi proti obstoječim postavnim predpisom) kar poslalo voz z mestnim stražnikom, pa dečka pustila odpeljati v bolnico Usmiljenih bratov. Ondi so dečka dali kar med druge bolnike, kot je to na tem zavodu sploh v navadi. Drugi dan so že pustili mater k obisku dečka. Tretji dan pa so ga izpustili, češ, da je deček že izven nevarnosti. Komaj pa je bil deček doma, je že bila cela hiša okužena. Na ta način ne pridemo nikdar vsaj iz glavne periode takih epidemij — posamezni slučajji, to vemo sami, se sploh ne dajo onemogočiti. Po našem mnenju bi v tako važnem okraju, kakor je Novo mesto, vladni zdravnik kot šef moral imeti še stabilnega asistenta in se posvetiti izključno le javnemu zdravstvu svojega okraja. Le zato so menda taki zdravniki tudi plačani.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Človek, ki je star 132 let. Vahagunta, tako se ta človek imenuje, je bil rojen 1781. On je prvi rudečkovec svojega okraja, ki je obiskal bele očete v Washingtonu in se pogajal s predsednikom Jeffersonom. Njegovi rojaki ga smatrajo za svetnika in pravo, da je oče vseh duhov pri rojstvu Vahagunte izstrelil nanj puščico v znak, da bo večno živel. Poroča se, da je kljub visoki starosti še vedno čil in ostrega pogleda.

Milijonarska izjema. Znano je, kako na čudne načine ubijajo milijonarji dolgi čas, samo, da bi se nekoliko razvedrili. Tudi Jon O'Brion, mlad newjorški milijonar je občutil vso težo bogastva na sebi. Kako pregnati dolgi čas? Študiral je univerzo v Kolumbiji. Ko jo je dokončal, je izginil in vsi poskusij njegovih prijateljev, najti ga, so bili brezuspešni. Vsi so že mislili, da je mrtev. Na vse zadnje ga je pa spoznal eden izmed znancev. Videl ga je v Arkanzi, kako je delal v neki lokomotivi kot asistent strojevodje. Mladi mož je izjavil, da ne more več prenašati brezdelnega življenja in da je s svojo plačo 6000 K tako zadovoljen, da je ne da za nobeno bogastvo.

Zmaga žen v državi Illinois. Predloga, s katero se ženam v državi priznava volilna pravica, je bila podpisana od guvernerja Dumaa dne 26. junija v prisotnosti žen. Skupina je bila fotografirana: pero, s katerim je bil zakon podpisan, je bil zlomljen na tri kose in ti kosci so bili dati za opomin trem ženam, ki so se pri agitaciji najbolj trudile.

Ljubljana.

Dva nova odbornika. Ker sta občinska svetnika gg. Milohnoja in Štembov odložila svoj občinski mandat, odložila sta s tem obenem tudi vse funkcije, ki sta jih imela kot upravna odbornika oziroma ravnatelja pri Mestni hranilnici Ljubljanski. Po hranilničnih pravilih se morajo izvršiti dopolnilne volitve takoj in bi se bilo moralo to zgoditi že v zadnji seji občinskega sveta, kar pa se je prešlo. Pri tem pojasnjujemo, da sestoji upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske iz 20 članov, kojih vsaj polovica mora biti voljena izmed občinskih svetnikov, ostala polovica pa iz kroga meščanov. Kdor je torej občinski svetnik, ne more biti voljen kot zastopnik meščanstva in ne obratno.

Avstrijska zdravniška skrb in modrost. Te dni je prišlo z Dunaja pisanje na slavno vlado v Ljubljani in to pisanje se je v pristno nemškem notranjem in zunanjem uradnem jeziku s podpisom slovenskega zdravnika pri sl. c. kr. dež. vladi na Kranjskem razposlalo na vsa okrajna glavarstva in mesta na Kranjskem. V tem pisanju se da na znanje, da naj se tuberkulozni bolniki ne pošiljajo več v Afriko, v Egipt itd., ker baje to nima pravega uspeha. Čudno je, kako so avstrijski uradni zdravniki prišli na to misel, da za tuberkulozo podnebje Afrike ni ugodno — ko imamo vendar nešteto dokazov pri nas in drugod, da je to podnebje ne enemu rešilo življenje. Ali se Avstriji mogoče škoda zdi za denar. Ako ga imamo za albanske skale — bi ga lahko imeli tudi za to, da se avstrijski državljani rešijo svoje zdravje in življenje — ki ga pogosto izgube v avstrijskih razmerah. Poročila pravijo, da misli država v Albaniji napraviti zdravilišče za bolne, da bo na ta način poskrbela za svoje življenjske interese.

»Narodne noše.« Z vsilo dela »Slovenec« reklamo na narodne noše. Na ta način bodo seveda klerikalci oblekli cele trune nenarodnih ljudi v narodne noše. Nam se zdi, da obleka le na videz dela človeka, tako bo klerikalna parada le na videz narodna, kakor bodo na videz narodne noše in kakor je na videz narodna firma, na — schek.

»Greuel, greuel, greuel.« Vzemite v roko poljuben nemški časopis, ne najdete v njem drugega nego popis groznih zločinov v vojni, po nemško se temu pravi »greuel«. Vse kar po Balkanu po švabsko leze in gre in vse kar po švabsko doma piše, sedi — vse ve povedati o grozodejstvih. Toliko so sicer Švabi napredovali, da ne pišejo več o zverinstvu samo pri Srbiji — ampak tudi pri drugih — (na bolgarske grozovitosti dolgo niso hoteli verovati) — vendar s tem hočejo kazati nekako svojo kulturo. No, mislimo, da kljub vsem tem poročilom Nemci lahko molče, ne le zaradi svoje preteklosti, ampak tudi zaradi sedanjosti — ker so enaki kugi, ki mori po naših in tujih krajih.

Vprašanje slovenskega gledališča je prišlo v tak tir, da je upati, da se doseže med deželo in mestom soglasje in da bo slo, gledališče za to zimo omogočeno.

K boju za barve deželnih stanov se nam piše. Kranjski dež. stanovi so bili prvi mecenji, podpirali so naše protestantske pisatelje, varovali so Trubarja pred škofom Hrenom, ustanovili so v Ljubljani prvo stanovsko gimnazijo (ki je bila protestantska 1563), dali so denar za slovensko biblijo in so vodili težek boj proti nemškemu katoliškemu Gradcu. Ako hočejo sedanjí dež. odborniki tem močnem skazati čast, s tem, da razobesijo zopet stare deželne zastave, potem ne moremo imeti nič proti temu — seveda naj si sedanjí dež. odbor ne domišlja, da je naslednik teh protektorjev prve slovenske kulture. Ako obnovimo zastave teh dež. stanov, bi bilo dobro, da bi se obnovil tudi spomin na nje — da bi vsaj ljudje videli, da so imeli ti stanovi več smisla za slo. kulturo nego sedanjí dežel. odbor.

Vsled napadov brezvestnih časopisov na gospoda deželnega glavarja pošiljajo občine dan za danem cele koše zaupnic v deželni dvorec. Dr. Susteršičeva požrtvovalnost, ne-sbičnost in rodoljubnost jih ni pripravlila do zaupnic, temveč šele — brezvestno časopisje je vzbudilo v ljudeh »dolžnost«, ki je preje niso čutili.

Zaradi regulacijskih del v Ljubljani bodo podrli tudi hišo št. 3. v Salendrovi ulici, ki je zadobila velike razpoke. S podiranjem hiše, kjer že nihče več ne biva, prično v najkrajšem času.

Dobitke efektne loterije »Splošnega slovenskega ženskega društva« v Ljubljani dvigniti je vsak ponedeljek in četrtek od polu 5. do 6. ure popoldne v umetniškem paviljonu g. R. Jakopiča in to do 15. vinotoka t. l.

Gad v snopu. Garbajs Josip iz Smerjan iz ljubljanskega okraja je dne 21. t. m. prenašal snope. V snop je na polju zlezal gad in se tako skrill, da ga Garbajs ni niti opazil. Gad je Garbajsa pičil v levo roko.

Nesreča v ljubljanični strugi. Grgič Juro je zadobil pri nakladanju gramoza v strugi težke poškodbe. Voz, v katerega je nakladal, se je nagnil na stran in ga pritisnil na desno stran žitova.

Kinematografi »Ideal«. Zadnji dan krasnega sporeda z dramo v barvah »Močnejša sila«. Velekomični so filmi z Moricem in Maksom, ki vzbujajo mnogo smeha. Jutri specialni večer z Nordisk dramo »Kdor drugim jama koplje«. V soboto do torka velika senzacija »Otrok Pariza« v 7 delih, ki se predvaja 2 uri. Te dni bodo predstave ob 3, 5, 7, 9.

Loterijske številke. Brno: 28, 29, 46, 13, 90, Gradec: 55, 70, 78, 16, 14.

Trst.

C. kr. davčna administracija v Trstu pošilja Slovincem italijansko-nemške tiskovine. To je zasramovanje našega slovenskega jezika, ki je v Trstu deželni jezik. Na nemški jezik seveda ne pozabijo, čeprav je v Trstu samo majhno število Nemcev. Mi Nemcem te pravice ne odrekamo, ker stojimo na stališču popolne narodne enakopravnosti. Najodločnejše pa zahtevamo, da se, če se že upošteva par tisoč Nemcev, upošteva tudi 70.000 Slovincem. — Potom omenjenih nemško - italijanskih pozivov tirjajo Slovincem denar kot osebno - dohodninski davek. Toliko poguma imajo gospodje na davčni administraciji, da si upajo tirjati od Slovincem denar in jim groziti, to pa celo z nemško - italijanskimi listinami. Škandal! Pozivljamo vse one Slovence, ki dobivajo od davčne v

nemškem in italijanskem jeziku pisane terjatve, da jih nemudoma vrnejo s pripombo, nemško in italijansko ne razumemo. Gospodje bodo potem prisiljeni doposlati listine tudi v slovenskem jeziku. Dokler pa tega ne store, jim ni treba plačati niti fیکا. Slovinci vendar nismo tu, da bi samo plačevali davke, pri tem se pa pustili žaliti. Ne, tako ne sme naprej! Naj spoznajo, da smo ustvarjeni tudi mi po božji podobi, kakor Nemci in Italijani in da nam grede iste pravice. Zatirati in sramotiti se absolutno ne pustimo. Najponižnejšemu človeku mora vzpričo teh razmer zavreti kri.

Ravnatelj tržaških postiljonov, Italijan Ozioli, je zelo čuden človek. Od svojih uslužbencev zahteva, da morajo znati več jezikov, dočim on kot ravnatelj, razume samo enega, in še tega ne prav dobro. Že parkrat smo povdarili v »Dnevnu«, da bi moral G. Dolenc, če je že Slovenec, imeti vsaj toliko narodnega čuta v sebi, da bi nastavlil takega ravnatelja, ki je zmožen slovensčine, da bi se vsaj lahko sporazumel s postiljoni, kateri so vsi Slovenci. Toda G. Dolenc je tako velik Slovenec, da mu je italijansko - nacionalni ravnatelj, ki slovenske postiljone že iz nacionalnega nagiba močno zatira in zaničuje, da mu je torej ta brezsrčni ravnatelj tisočkrat ljubši. G. Dolenc bi moralo biti sram tega postopanja. Dokler bo italijansko nacionalni Ozioli ravnatelj postiljonov, toliko časa se bodo godile postiljonom krivice in pritožb ne bo ne konca ne kraja. G. Dolenc naj napravi tem škandaloznim razmeram konec, ker bomo drugače z vso ostroostjo nastopili proti njemu. Potem pa naj se ne pritožuje, da ga vlačimo po časopisih naokrog.

Tovariš zabodel tovariša. Danes v ponedeljek okrog 1. ure jutraj je bil poklican od škedenjskega inšpektorata zdravnik z zdravniške postaje in sicer k ranjencu, ki stanuje v hiši št. 298. Zdravnik je našel tamkaj Fr. Küstenbauerja, starega 24 let, ki je imel globoko rano na vratu. Zabodel ga je v prepiru njegov najemnik Anton Ambrož z ostrim žepnim nožem. — Zdravnik je Küstenbauerja obvezal in ga dal nato prepeljati v bolnišnico, ker je izgubil mnogo krvi. — Ambrož je bil seveda takoj aretiran in odpeljan v zapore.

Samomor v gozdiču. Delavec Marušič je šel včeraj popoldne skozi rojanski gozdič. Pod nekim drevesom ugleda truplo mlade, lepe mladence, ki pa ni kazala več znakov življenja. Takoj telefonira po zdravnik, ki pa samo potrdi, da je mladenka res mrtva. Preiskali so jo, da bi našli pri njej kake dokumente, a našli so le pismo, v katerem je bilo napisano v naglici s svinčnikom samo: »Pozdrave Adeli!« Blizu nje pa so našli steklenico z malim ostankom strupa. Truplo samomoriške so prepeljali v mrtvašnico sv. Justa, tam pa je niso hoteli sprejeti, ker se ni našlo pri njej potrebnih dokumentov. Ker niso vedeli, kam drugam peljati truplo nesrečnice, so jo peljali na pokopališče, ali tudi tukaj se zahtevali potrebne dokumente. Vrniti so se morali zopet z mrličem v mrtvašnico sv. Justa, kjer so ga slednji sprejeli.

Zopet smo se izkazali, kaj?! N. dolgo časa, odkar je zaslovel Trst kot največje slovensko mesto. Povsod so obćudovali narodno zavestnost tržaških Slovincem, kateri so bili za vzgled ostalim rojakom. Posebno pozornost pa smo zbudili med dijaki, in ti prihajajo sedaj trumoma v naše mesto. Vsi ti dijaki morajo prenočiti, proti plačilu med Kalabreži v kakem ljudskem prenočišču. Ker Trst, največje slovensko mesto, da potujočim dijakom eno samo brezplačno prenočišče. V Gorici se dobijo n. pr. 18 brezplačnih prenočišč za dijake, Ljubljana da 10, Maribor 5 itd. itd. Vsak količnik večja vas da dijakom več prenočišč kot naš Trst. — Ubogi delavec pač ne more prepušiti dijaku posteljo, ker je morda še sam nima. To pa smemo pričakovati, od naših bogatih someščanov. Seveda, oni se bojijo »velike nadlege«, sramujejo se sprejeti ubogega dijaka pod streho; ali bi ne bilo vaše aristokratsko stanovanje omadeževano, če bi prenočeval v njem ubogi študent? Kako se opravičujete? »E, saj smo vendar preskrbeli, da se je vršil ta ali oni ples v rodoljubne namne, ali nismo torej dovolj narodni? Mi hočemo biti napredni v vsakem oziru. Želimo torej, da bi popravili ta pogrešek vsaj za drugo leto.

Samomor v največjem hotelu v Trstu.

Trst, 21. julija.

Največji in najelegantnejši hotel v Trstu je »Excelsior Palace Hotel«. Ta hotel posećajo najodličnejše in najbogatejše osebe. Dosedaj se še ni zgodilo v tem hotelu nič tragičnega,

zakaj poslojje je novo, dozidano komaj pred dvema letoma,

Grški gost.

Pred nekolikimi dnevi je prišel v naše mesto eleganten gospod, Panayotis Georgeadis, star 50 let in rojen v Atenah (Grško). Nastanil se je v »Excelsior Palace Hotel« in je takoj obvestil svoj prihod nekaterim odličnim osebam v Trstu, med temi tudi grškemu konzulu, g. Varatissisu, katerega je pozneje tudi obiskal.

Navadno je vstal Georgeadis zgodaj zjutraj, včeraj pa ga le ni bilo iz svoje sobe, ki se je nahajala v četrtem nadstropju. Enemu izmed strežnikov se je zdelo čudno, da ni gospoda iz sobe, čeprav je bilo že kmalu poldne. Poldne je že odzvonilo, in že se je bližala ena ura popoldne, gospoda pa le še ni bilo iz sobe. Tedaj je odšel strežnik v četrto nadstropje, pred sobo g. Georgeadisa in je potrkal na vrata. Toda nihče se ni oglašil. Potrkal je močnejše, prisluškoval je — nobenega glasu; vrata pa so bila zaklenjena. — Tedaj je začel sumiti strežnik, da se je zgodila morda kaka nesreča. Hitel je v pritičje k ravnatelju hotela in mu povedal svoje misli. Ravnatelj je šel sam trkat na vrata Georgeadisove sobe, a brezuspešno. Tedaj ni vedel storiti nič drugega kot naznaniti policiji v ulico Muda Vecchia.

Policija je dala vlomiti vrata.

Kmalu nato je prišel iz policije v hotel komisar dr. Lorschneider, ki je dal vrata vlomiti. — Georgeadis je ležal na postelji nepremično. Obledelo je imel na prsih razgaljeno, a na sredi prsi je zijala rana, iz katere je že iztekla kri po prsih in po postelji. Grk je bil mrtev, a v roki je še stiskal revolver, iz katerega si je bil pognal kroglo, ki mu je pretrgala življenje.

Z zdravniške postaje je bil poklican zdravnik dr. Jeleršič, a ko je preiskal tujca, in mogel storiti drugega kot potrditi smrt. — O samomoru Georgeadisa je bil takoj obveščen grški konzul, ki je prišel kmalu nato v hotel k svojemu pokojnemu zancu samomorilcu.

Pisma, testament, inventar.

Poličijski komisar je preiskal sobo in našel na mizi tri pisma, ki so bila pisana v grškem jeziku. Prvo je bilo naslovljeno na tržaškega grškega konzula, katero mu je bilo izročeno takoj na mestu, ker je bil konzul navzoč. Drugo pismo je bilo naslovljeno na brata, tretje pa na družino. Poličijski komisar je našel med drugimi listinami tudi testament. Vse listine, pisma in testament je bilo odnešeno na policijo, vse drugo pa, n. pr. prtljaga, obleka, denar in drugo pa je ostalo še v sobi toliko časa, dokler ni prišel notar, ki je napisal inventar vseh teh predmetov. — Truplo je bilo odpeljano v mrtvašnico k Sv. Justu.

Ugibanje.

Marsikdo, ki je izvedel o samomoru tujca Georgeadisa, je ugibal, kdo je moral biti ta oseba. Nekateri so trdili z vso gotovostjo, da je bil samomorilec, grški konzul v Egiptu. A izkazalo se je, da so vse te govorice izmišljene. — Tukajšnji grški konzul, ki je poznal Georgeadisa že prej, je povedal nekaterim osebam, da je bil Georgeadis mož odlične atenske družine, ki je bil dobro poznan in je imel agencijo velike tovarne egiptovskih cigaret Gianaklis, in poleg tega tudi elegantno trgovino kitajskih galanterij. Tukajšnji konzul je tudi povedal, da je v pismu, katero je napisal nanj Georgeadis, le izražena želja, kako naj se izvrši pogreb, in dodano je bilo: »Na grob postavite križ in nanj napišite: Tu

počiva žrtev sodnijske napake.« — Sam bog vedi, kaj je hotel povedati s tem staykom. — Tukajšnjemu grškemu konzulu je tožil, ko je bil pri njem, da je preobložen z delom in da ga razni opravki kličejo domov v Atene. Prihajal je z Dunaja. — Čudno je vendarle, da se je umoril kar med potjo. Bog ve, kakšni vzroki so ga pripravili do tega groznega sklepa. Morda je v pismih, ki so bila odposlana bratu in družini, kaj jasnejšega.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

MIR BO PODPISAN V BUKAREŠTU

Bukarešt, 23. julija. Vse vojskojoče se države so pristale na predlog Rumunije, da se naj mirovna pogajanja vrše v Bukareštu in da naj bo istotam podpisan mir.

Rumunska vlada je pozvala atensko in belgrajsko vlado, da imenuje svoje delegate za v Bukarešt. Vse udeležene države bodo zastopane po svojih ministrskih predsednikih.

POGAJANJA V NIŠU.

Bukarešt, 23. julija. Med tem trajajo pogajanja o premirju v Nišu dalje. Kakor se zdi, so zadela na težkoče. Kljub temu se pa upa, da bodo pogajanja dokončana v treh ali štirih dneh.

BOLGARSKA HINAVŠČINA.

Že vrečajo smo poročali, da so Bolgari začeli sistematično napadati srbske postojanke v času, ko sta se bolgarska delegata nahajala v Nišu. Bolgari so bili napadalci, vendar so pa pri tem še tako nesramni, da kličejo velesile na pomoč.

Sofija, 23. julija. Bolgarska vlada se je obrnila na velesile, da bi naj one z ozirom na pričetek pogajanja o premirju prisilile Srbijo in Grško, da ustavita vojne operacije.

BOLGARI ZAVLAČUJEJO MIROVNA POGAJANJA.

Bukarešt, 23. julija. Se še niso dobro začela mirovna pogajanja, že sta bolgarska delegata naznanila, da se ne moreta pogajati, ker nimata dovolj instrukcij, posebno ne zato, ker se udeležuje mirovnih pogajanj tudi rumunski delegat, o čemur se preje — baje v Sofiji ni ničesar vedelo.

DANEV JE ZBEŽAL.

Pariz, 23. julija. Bivši bolgarski ministrski predsednik, ki se je hotel »iti Bismarcka« in vsled te želje pripravil Bolgarijo v takšno krizo, je moral iz Sofije zbežati.

SRBSKI MIROVNI DELEGATI.

Belgrad, 23. julija. Od srbske strani se pogajata v Nišu Spalajković in polkovnik Mišić. Spalajković je gotovo eden najdalekovidnejših diplomatov. Mišić je pa eden najboljših srbskih general-štabnih častnikov.

BOLGARSKI PREDLOGI.

Atene, 23. julija. Predlogi, ki jih stavi bolgarski odposlanik v Nišu, so:

1. Solum z ozadjem do Seresa pripada Grški.
2. Ravno tako ozemlje ob Strumi do Sages.
3. Kavala ostane Bolgariji.
4. Bolgarija ne da vojne odškodnine. Tudi ne priznava dolžnosti, da bi morala dati odškodnino onim macedonskim mestom, ki so bila v vojni poškodovana, ker za ropanje ne prevzame bolgarska vlada odgovornosti.

ANGLEŠKA ESKADRA ODPLULA ZA NEZNANIMI CILJI.

Atene, 23. julija. Danes dopoldne je zapustila angleška eskadra Pire in odplula.

TURKI ZELO VESELI.

Carigrad, 23. julija. Vsled zavzetja Drinopolja vlada v Carigradu veselje. Listi pišejo, da se bo turška posadka iz Drinopolja umaknila le sili.

TURKI ROPAJO.

Sofija, 23. julija. Turki so ropali in požigali v okrajih Magara, Kešan, Usulköpril.

RUSIJA PROTI TURČIJI.

Lyndon, 23. julija. Ruski poslanik je dobil od svoje vlade obširne instrukcije, po katerih nastopi v jutrajšnji poslanski konferenci, kjer bo zahteval, da se velesile postavijo odločno proti Turčiji. Rusija ne pripušta, da bi Turčija zrušila londonsko mirovno pogodbo.

PROTI USTAVI NA ČEŠKEM.

Dunaj, 23. julija. Danes se je vršil ministrski svet, ki se je pečal z odstranitvijo ustanovitvi na Češkem — kjer se ima mesto deželnega odbora imenovati vladna komisija, kar je le še vprašanje časa. Lohkovic deželni maršalek in člani deželnega odbora iz konservativnega plemstva dela v smislu vlade in bo demisioniral, da vlada lažje svojo namero izvrši.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. Kn. v J. Hvala za poslano. Priporočamo se za prihodnjic. Ono stvar iz Pole smo prejeli in omenili. Zdravi. — G. J. A. Vojnik: Vsled pomanjkanja prostora se je zakasnilo. — Koroško: Pride. Oglasite se zopet.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Akviziterje

sprejme pod najugodnejšimi pogoji zavarovalnica. Ponudbe pod „Sijajna bodočnost“ na „Prvo anončno pisarno“.

POZOR!!

8000 parov čevljev!

4 pari čevljev za le K 9.

Ker je ustavilo mnogo velikih tovarnih plačil, sem pooblaščen večjo poslanstvo čevljev oddati nizko pod nabavno ceno; zato prodam vsakemu 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrgo, usnje rjavo ali črno, zelo elegantne najnovejše oblike, velikost po št. in cm. Vsi 4 pari veljajo le K 9. Pošlje se po povzetju.

S. A. Leser, Krakovo (Avstr.),
Josefsgr. 10. L. w. ch.

Zamenjave dovoljene ali denar nazaj.

Tovarna planinov
Anton Pečar, Trst
ulica Farneto šte. 42.

izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljše sloves. Priporočam se slav. učiteljsstvu, preč. duhovščini i. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglaševanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

POZOR!

Pri nakupu obuval ne iskajte trgovin s kričečo reklamo. Pri meni dobite isto, ravno tako poceni, a vsekakor boljše, za kar jamči moj

strokovni poklic.

Popravila čevljev,

če tudi niso bila pri meni kupljena izvršujem vestno in poceni.

Martin Kralj,

čevljarški mojster,
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zahvala.

Za vse prisrčne dokaze odkritega sočutja, ki so mi došli povodom smrti mojega iskreno ljubljenega soproga, gospoda

LEOPOLDA ČERINA,

gostilničarja in posestnika

se tem potom kar najpriskrčnejše zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem od blizu in daleč. Posebno zahvalo pa sem dolžna čč. duhovščini, predvsem domačemu župniku g. Jančku Petriču za vse tolažilne obiske v času bolezni, slav. gasilnim društvom iz Štepanje vasi in Bizovika, slav. telovadnemu društvu „Sokol“ in C. M. družbi iz Štepanje vasi, dalje sl. pevskemu zboru „Ljubljanski Zvon“ za prekrasno, v srce segajoče petje in končno vsem darovalcem in nosilcem krasnih vencev.

Iskrena hvala vsem in še vsakemu posebej.

Štepanja vas, dne 23. julija 1913.

Žalujoča soproga.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Del. glavica:
8,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 1,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄%

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

... Cene najnižje! ...

Notni stavek.